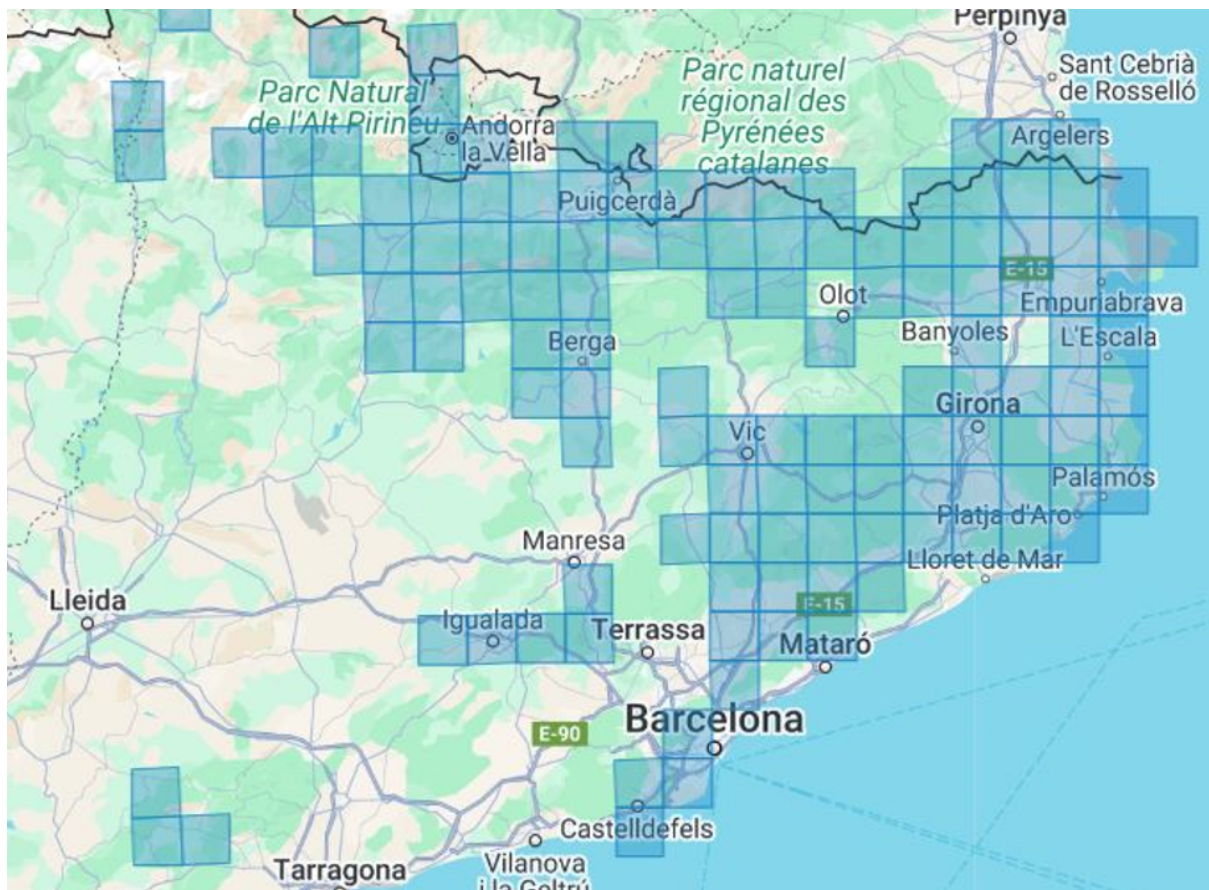

Estratègies de maneig per prevenir l'expansió del seneci del cap en prats

ag. 28, 2025 |

El seneci del Cap (*Senecio inaequidens*) és una planta amb una elevada capacitat de colonització en una gran diversitat d'ambients oberts. En els prats, davant la dificultat d'erradicar-la una vegada s'hi ha implantat, cal dirigir els esforços en portar a terme un maneig adequat i preventiu que dificulti l'entrada de l'espècie.

El **seneci del Cap** (*Senecio inaequidens*) és una espècie de la família de les asteràcies (compostes) que va arribar a Catalunya als anys 80 procedent del sud d'Àfrica. Es caracteritza per tenir una **elevada capacitat de dispersió**, que juntament amb una **bona adaptabilitat a diferents condicions ambientals** fa que actualment la puguem trobar distribuïda a diferents punts de Catalunya, especialment a la meitat nord.

Distribució del seneci del Cap a Catalunya. Font: Banc de dades de biodiversitat de Catalunya.

La planta té unes condicions de **desenvolupament plurianual amb capacitat de rebrot i un llarg període de producció de llavor**, que en les nostres condicions pot anar des de la primavera fins a finals de la tardor. Es reproduïx principalment de manera sexual amb la producció d'aquenis que es dispersen fàcilment amb el vent. I el sistema radicular segrega unes substàncies al·lelopàtiques que inhibeixen el creixement de les plantes del seu entorn.

La capacitat de rebrot de la planta dificulta la seva eliminació una vegada està implantada en un prat

El seneci del Cap **s'implanta fàcilment en zones amb condicions de sòl remenat i nu**, té unes necessitats nutritives baixes i s'adapta a diferents situacions de pH del sòl. Aquestes característiques fa que sigui especialment competitiva en espais ruderalitzats, tot i que de manera general **té una elevada facilitat per colonitzar una gran diversitat d'ambients oberts**, des de zones litorals fins a prats subalpins en altituds properes als 2.000 m s.n.m.

El seneci del Cap es pot desenvolupar en zones pedregoses i en sòls de poca profunditat.

La planta **conté unes substàncies alcaloides tòxiques**, cosa que fa que els animals la rebutgin i no la consumeixin. Aquest fet possibilita que pugui desenvolupar tot el seu cicle reproductiu i es propagui amb més facilitat. Quan es troba en prats de dall cal anar en compte en el moment de recollir el farratge per evitar problemes de toxicitat en el bestiar.

Davant la impossibilitat d'erradicar el seneci del Cap del nostre territori, des d'un punt de vista agrícola s'han de **dirigir els esforços a desenvolupar una bona gestió agronòmica dels prats, que de manera preventiva eviti l'entrada de l'espècie** en aquests hàbitats. La capacitat de rebrot i les condicions de plurianualitat de l'espècie dificulten que es pugui eliminar fàcilment una vegada ha colonitzat un prat.

De manera general, és una espècie que **no tolera la competència i difícilment s'implanta en prats amb una densitat herbàcia elevada**, per tant el maneig que s'ha de portar a terme s'ha de dirigir a fomentar prats ben formats i vigorosos. Hi ha algunes pràctiques que poden ser útils en aquest sentit, les quals les podem diferenciar per prats de dall i per prats que s'aprofiten amb el pasturatge del bestiar.

Pràctiques de maneig recomanables en prats de dall

Les principals tasques de maneig d'un prat de dall són la sega i la fertilització. En funció de la productivitat, la pastura s'aprofita en un o més moments al llarg de l'any mitjançant el dall (sega). Aquests aprofitaments es porten a terme amb una **biomassa herbàcia d'una alçada considerable que d'entrada ja dificulta la implantació d'espècies oportunistes**, com el seneci del Cap, en determinats períodes de l'any.

Un dels elements clau en la gestió d'aquests prats de dall és la fertilització. La producció farratgera és molt variable en funció de les condicions del sòl i climàtiques i de les característiques de la pastura. De manera general, la producció pot oscil·lar des de 3.000 fins a més de 10.000 kg de matèria seca d'herba per hectàrea i any. Aquest elevat potencial productiu implica que s'extreguin una quantitat de nutrients del sòl considerable que cal restituir per **evitar un empobriment progressiu del sòl i poder mantenir la pastura en bones condicions de desenvolupament i competitivitat**, especialment en els prats que tenen major potencial productiu. Els fems són un bon adob per als prats de dall, contenen un percentatge de nitrogen ràpidament disponible baix, aporten diferents nutrients que s'aprofiten de manera gradual i milloren la qualitat del sòl. **El moment adequat per aplicar fems en un prat és a l'hivern i les dosis s'han d'adaptar a la productivitat farratgera, al tipus de sòl i a la composició d'espècies de la pastura.**

Un prat de dall dens, productiu i amb diversitat d'espècies dificulta l'entrada del seneci del Cap.

En determinades situacions, els prats es poden trobar en condicions empobrides amb poques espècies d'interès farratger i de biodiversitat, cosa que es pot deure a diferents causes.

Aquestes **condicions d'empobriment afavoreixen l'entrada d'espècies oportunistes com el seneci del Cap**. En aquest context, **la sembra directa és una tècnica que presenta un interès creixent per a la millora dels prats**, sobretot a mesura que es va coneixent amb més profunditat el seu recorregut agronòmic. Amb la sembra directa es poden implantar les espècies més adaptades a cada prat, que permetin incrementar la competitivitat de la pastura enfront d'espècies invasores. Aquesta pràctica ha d'anar acompanyada d'un maneig adequat del prat tant pel que fa al sistema d'aprofitaments com també a la fertilització aplicada.

La sembra directa permet millorar les condicions de competitivitat de la pastura

Pràctiques de maneig recomanables en prats que s'aprofiten amb el pasturatge del bestiar

En els prats que s'aprofiten amb el pasturatge del bestiar s'ha de **prioritzar un sistema de maneig rotacional**. Els animals han d'entrar a aprofitar la pastura en els moments òptims de desenvolupament de les espècies evitant que es faci un aprofitament continuat que no permeti el rebrot de les plantes. Amb aquest sistema rotacional s'**afavoreix la competitivitat de les espècies pròpies de la pastura** i es dificulta l'entrada del seneci del Cap.

Un maneig rotacional i una càrrega ramadera adequada afavoreixen les bones condicions del prat.

Finalment, és recomanable **ajustar bé les càrregues ramaderes per evitar la sobrepastura i la consegüent degradació del prat**, un context que seria favorable a l'entrada del seneci del Cap. En aquest sentit, també cal tenir una especial precaució en les zones on s'acumula el bestiar, com a l'entorn d'abeuradors i menjadores, ja que poden ser un punt d'entrada de l'espècie.

Prats de dall	Prats que s'aprofiten amb el pasturatge del bestiar
Fertilització ajustada a la productivitat, a les condicions del sòl i a les característiques de la pastura	Sistema de maneig rotacional que eviti un aprofitament continuat de la pastura
Sembra directa per a la millora del prat quan es troba en condicions empobrides	Càrrega ramadera adequada i ajustada a la disponibilitat herbàcia

Pràctiques de maneig recomanables per afavorir el bon estat del prat i dificultar l'entrada del seneci del Cap

AUTORS

BERNAT PERRAMON

Enginyer agrònom - Parc Natural de la Zona
Volcànica de la Garrotxa - Generalitat de
Catalunya